

Aspra natura

Si Fèlix Rodríguez de la Fuente, en un dels seus múltiples viatges pel món, hagués visitat el Japó, hauria filmat una cosa semblant a *La Balada de Narayama*. En aquesta pel·lícula de Shohei Imamu-

Guillem RAUSA

això ens recorda Bunuel), per subratllar el fet que els protagonistes viuen enmig de la naturalesa. I aconseguim interessar-nos pels personatges, fent que ens oblidem, durant dues hores, de les enormes barres culturals que ens separen de la narració.

Una escena de «La balada de Narayama»

ra, que va guanyar la Palma d'Or del Festival de Canes, fa dos anys, hi ha una interessant descripció etnogràfica d'una comunitat agrícola del Japó anterior a l'era Meiji.

Però Imamura va més enllà del simple retrat, més o menys objectivista, de les formes de vida, les passions o els ritus dels seus personatges. Hi introdueix un to especial de tendresa i d'humor en el relat, que fa que la pel·lícula no es faci pesada. Utilitza, constantment, plans d'animals (i en

La millor part de la pel·lícula, sens dubte, és l'última. Tota la peregrinació de Tatshuei (interpretat per l'actor Ken Ogata, el mateix de *La venganza es mía*, portant la seua mare al cementiri on els ancians han de passar els últims dies, és impregnada d'un alé poètic com poques vegades s'ha vist al cinema. El final dona al film el toc mític i alhora realista d'aquest Macondo a la nipona tan ben retratat per Imamura.

Tecnología contra religió

Formigues somnàmbules

Guillem RAUSA

En l'interessant llibre que va escriure Emmanuel Carrère sobre el director alemany Werner Herzog, aquest crític francès afirmava: «el mateix egocentrisme l'ha conduït a fer dels seus films una pura excruciació de la seua personalitat, a apropiarse dels seus actors i col·laboradors, a la imatge dels seus somnis». I això és el que ha passat en *Donde sueñan las verdes hormigas*.

L'argument d'aquest film alemany és molt simple. Una comunitat d'aborígens australians s'oposa a les prospeccions que realitza una companyia minera, a la recerca de nous recursos. El terreny és un lloc sagrat, on «somniaien les formigues verdes». La tesi de Herzog no és nova (recordem el recent *Greystoke*): el món civilitzat fa olor a hamburguesa torrada. L'autor germànic pren partit pels

aborígens, en contra del progrés i del desenvolupament.

Però aquell peculiar i magistral «realisme màgic», que apareixia en les millors obres seues (*Signos de vida*, *Aguirre la cólera de Dios*, *Fata Morgana*, *El enigma de Gaspar Hauser*), s'hi presenta molt desdibuixat. El magnífic retrat que havia fet en anteriors films del paisatge i dels obstacles naturals (el riu en *Aguirre*, la muntanya en *Fitzcarraldo*, el desert en *Fata Morgana*) perd ací la força poètica que arribà a imprimir Herzog.

Una pel·lícula australiana dirigida en 1977 per Peter Weir, titulada *La última ola* (i per cert no estrenada a València), tractava molt millor i des de l'angle del cinema fantàstic el xoc entre les cultures aborígens i occidentals. Aquesta de les formigues interessarà més que res a ecologistes furibunds i a etnòlegs ociosos i/o desficiosos.